SUOMEN KISSALIITTO

16.9.2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: HE 130/2026 vp

SUOMEN KISSALIITTO RY:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE ELÄINTENPITOKIELTOA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISEKSI (HE 130/2026 vp)

1. Yleistä ja viittaus aiempaan lausuntoon

Suomen Kissaliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eläintenpitokieltoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi. Kissaliitto on Suomen rotukissakasvatuksen ja -harrastuksen valtakunnallinen keskusjärjestö.

Kissaliitto viittaa 19.5.2026 oikeusministeriölle antamaansa lausuntoon ja nostaa tässä esiin edelleen keskeiset ja täydennettävät näkökohdat.

Kissaliitto pitää esityksen tavoitteita – eläinten hyvinvoinnin turvaamista, eläintenpitokiellon vaikuttavuuden parantamista ja uusintarikollisuuden ehkäisyä – kannatettavina ja esitettyjä muutoksia pääosin oikeansuuntaisina ja tarpeellisina.

2. Eläintenpitokiellon muuttaminen ja kumoaminen

Kissaliitto pitää tarkoituksenmukaisena, että lainsäädäntöön sisällytetään mahdollisuus eläintenpitokiellon muuttamiseen tai kumoamiseen. Liitto toistaa kuitenkin aiemmin esittämänsä kannan, jonka mukaan menettelyä tulisi ensisijaisesti soveltaa pysyviin eläintenpitokieltoihin. Määräaikaiset kiellot päättyvät joka tapauksessa määräajan kuluttua, joten muuttamis- ja kumoamismenettelyyn liittyvä hallinnollinen ja oikeudellinen resurssi on tarkoituksenmukaista kohdentaa nimenomaan pysyviin kieltoihin.

Menettelyn tulee olla selkeästi rajattu ja perustua huolelliseen tapauskohtaiseen arviointiin, jossa keskeisiä ovat eläinten hyvinvoinnin turvaaminen ja uusintarikollisuuden riskin arviointi. Samalla on huolehdittava menettelyn oikeusturvaulottuvuudesta.

Kissaliitto katsoo, että niin sanottujen painavien syiden arvioinnin tulee olla kokonaisvaltaista. Arvioinnissa voidaan henkilön toiminnan ohella ottaa huomioon myös konkreettiset ja valvottavissa olevat korjaavat toimenpiteet sekä mahdollisen osaamisen puutteen korjaaminen, mikäli näiden voidaan kokonaisuutena arvioida olennaisesti vähentävän eläinten hyvinvointiin kohdistuvaa riskiä.

3. Rekisteröinti, tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus ja tietosuoja

Kissaliitto pitää tärkeänä, että eläintenpitokieltorekisterin tiedot ovat ajantasaisia ja kattavia, jotta eläintenpitokiellon noudattaminen ja valvonta voidaan varmistaa tehokkaasti. Liitto pitää perusteltuina esitykseen sisältyviä rekisterisäänteln täsmennyksiä, mukaan lukien tietojen poistamista koskevat säännökset tilanteessa, jossa kielto on kumottu.

Puheenjohtaja Riikka Turpeinen puheenjohtaja@kissaliitto.fi
Sihteeri Anna Korhonen sihteeri@kissaliitto.fi
Suomen Kissaliitto ry Palkkatilankatu 7 B 109, 00240 HELSINKI toimisto@kissaliitto.fi http://www.kissaliitto.fi/

3.1 Luovutuksensaajan tarkistusmahdollisuus

Kissaliitto pitää perusteltuna selvittää ja edistää menettelyjä, joilla eläimen luovutuksen yhteydessä voidaan varmistua siitä, ettei vastaanottaja ole voimassa olevassa eläintenpitokiellossa. Kissankasvatuksessa eläimiä luovutetaan säännöllisesti kasvattajilta uusille omistajille, ja vastuullinen kasvattaja pyrkii varmistumaan siitä, että eläin päätyy hyviin oloihin.

Liitto esittää valiokunnan harkittavaksi, että eläintenpitokieltorekisterin tietojen tarkistamiselle luovutustilanteessa luotaisiin selkeä ja tietosuojasääntelyn mukainen menettely – esimerkiksi mahdollisuus tarkistaa luovutuksensaajan kieltostatus luovutushetkellä. Tällä voidaan osaltaan ehkäistä eläinten joutumista kiellon vastaisesti sellaisten henkilöiden haltuun, joilla ei ole edellytyksiä huolehtia eläinten hyvinvoinnista.

4. Eläintenpitokiellon rikkomisen rangaistusasteikko

Kissaliitto kannattaa eläintenpitokiellon rikkomisen siirtämistä rikoslakiin sekä rangaistusasteikon korottamista siten, että rikkominen on vankeusuhkainen. Muutos selkeyttää sääntelyä ja parantaa valvonnan edellytyksiä. Nykytilanteessa valvontaa on osin rajoittanut sääntelyn rakenne, mikä on heikentänyt eläintenpitokiellon tosiasiallista vaikuttavuutta.

Kissaliitto korostaa, että muutoksen yhteydessä tulee huolehtia viranomaisten riittävistä resursseista sekä siitä, että valvontaa täydennetään neuvonnalla ja ohjauksella erityisesti lievissä ja ensikertaisissa tilanteissa.

5. Suhteellisuus ja seura- ja harrastuseläinten erityispiirteet

Kissaliitto pitää perusteltuna, että eläintenpitokielto määrätään aiempaa johdonmukaisemmin, mutta korostaa suhteellisuusperiaatteen ja tapauskohtaisen harkinnan säilyttämisen merkitystä. Arvioinnissa on tärkeää tunnistaa ero tahallisen tai toistuvan laiminlyönnin sekä esimerkiksi äkillisen sairauden tai elämäntilanteen aiheuttaman tilapäisen ongelman välillä.

Seura- ja harrastuseläinten, kuten kissojen, pito tapahtuu lähes poikkeuksetta kotona. Kissaliitto kiinnittää valiokunnan huomiota siihen, että valvonnan käytännön toteutuksessa on otettava asianmukaisesti huomioon kotirauhan ja yksityisyyden suoja. Lisäksi rekisteröidyt kasvattajat pitävät tyypillisesti useampaa kissaa; sääntelyn ja sen soveltamisen tulee kohdella vastuullista monen eläimen pitoa oikeasuhtaisesti.

6. Vaihtoehtoiset ja ennaltaehkäisevät keinot

Kissaliitto katsoo, että rikosoikeudellisten keinojen rinnalla on tärkeää kehittää ennaltaehkäiseviä ja ohjaavia toimintamalleja. Eläinten hyvinvoinnin edistäminen edellyttää sääntelyn lisäksi neuvontaa, koulutusta sekä viranomaisten ja alan toimijoiden välistä yhteistyötä. Seura- ja harrastuseläinten pidossa osaamisen ja tiedon merkitys korostuu.

Puheenjohtaja Riikka Turpeinen puheenjohtaja@kissaliitto.fi
Sihteeri Anna Korhonen sihteeri@kissaliitto.fi
Suomen Kissaliitto ry Palkkatilankatu 7 B 109, 00240 HELSINKI toimisto@kissaliitto.fi http://www.kissaliitto.fi/

SUOMEN KISSALIITTO

7. Yhteenveto

Kissaliitto pitää esityksen tavoitteita kannatettavina ja esitettyjä muutoksia pääosin oikeansuuntaisina ja tarpeellisina eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Liitto esittää valiokunnalle harkittavaksi erityisesti seuraavat huomiot:

- muuttamis- ja kumoamismenettelyä tulisi ensisijaisesti soveltaa pysyviin eläintenpitokieltoihin, ja painavien syiden arvioinnin tulee olla kokonaisvaltaista;
- eläinten luovutustilanteisiin tulisi luoda selkeä ja tietosuojasääntelyn mukainen menettely, jolla voidaan varmistua siitä, ettei luovutuksensaaja ole voimassa olevassa eläintenpitokiellossa;
- valvontaa tulee täydentää riittävin resurssein sekä neuvonnalla ja ohjauksella erityisesti lievissä ja ensikertaisissa tilanteissa; ja
- sääntelyn tulee muodostaa tasapainoinen kokonaisuus, jossa yhdistyvät tehokas eläinten suojelu, tapauskohtainen harkinta, kotirauhan ja yksityisyyden suoja sekä asianmukainen oikeusturva.

Kunnioittavasti,

SUOMEN KISSALIITTO RY

Puheenjohtaja Riikka Turpeinen puheenjohtaja@kissaliitto.fi
Sihteeri Anna Korhonen sihteeri@kissaliitto.fi
Suomen Kissaliitto ry Palkkatilankatu 7 B 109, 00240 HELSINKI toimisto@kissaliitto.fi http://www.kissaliitto.fi/